

Π5.2.4 Σύνταξη Ενιαίου Επιμορφωτικού Υλικού

MIS 5035543: «ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ»

Γνωστικό Πεδίο: Κοινωνικές Επιστήμες

Γνωστικό Αντικείμενο: Ιστορία - Δημοτικό

Ο Επόπτης

.....

Ονοματεπώνυμο – Υπογραφή

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ Γ΄ ΤΑΞΗ

1. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Τίτλος διδακτικού σεναρίου: «Τελετουργίες και γραφή στη Μινωική Κρήτη»

Δημιουργός: Σταύρος Παπαδόπουλος

Βαθμίδα –Τάξη: Πρωτοβάθμια εκπαίδευση Γ΄ τάξη

Εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές και συμβατότητα με ΠΣ:

Γνωστικό Αντικείμενο: Ιστορία Γ΄ Δημοτικού

Θεματικό Πεδίο: Προϊστορία

Θεματική ενότητα: Η εποχή του Χαλκού

Υποενότητα: Τελετουργίες και γραφή στη Μινωική Κρήτη.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα όπως αναφέρονται στο ΠΣ:

- Να προσδιορίζουν τη σχέση της μινωικής θρησκείας με την τέλεση τελετουργιών, εορτών και αθλημάτων.
- Να αντιλαμβάνονται γιατί το περιεχόμενο της μινωικής γραφής παραμένει άγνωστο.
- Να είναι ενήμεροι για τον Δίσκο της Φαιστού.
- Να κατανοούν τις έννοιες θεότητα, γραφή.

Σχέση με θεματικές ενότητες ή/και θεματικά πεδία του γνωστικού αντικείμενου ή/και άλλα γνωστικά αντικείμενα:

Η ενότητα που θα διδαχθεί εντάσσεται στην ευρύτερη θεματική ενότητα με τίτλο: «Η εποχή του Χαλκού» στην οποία εντάσσονται οι ενότητες του Κυκλαδικού, Μινωικού και Μυκηναϊκού Πολιτισμού. Οι μαθητές/τριες στις τρεις προηγούμενες διδακτικές ώρες είχαν αναλύσει και διδαχθεί τις ενότητες: «Μινωικός πολιτισμός και Μινωική Θαλασσοκρατορία» και «Το Μινωικό ανάκτορο», «Η καθημερινή ζωή στις πόλεις των Μινωιτών» ενότητες που σχετίζονται άμεσα με τη ενότητα που θα διδάξουμε. Οι μαθητές/τριες έχουν κατανοήσει το χρονικό πλαίσιο που αναφερόμαστε και συνεχίζουμε με τον Μινωικό πολιτισμό επικεντρώνοντας στον πολύ σημαντικό τομέα της λατρείας και στα είδη γραφής που ανέπτυξαν πρώτοι από όλους οι Μινωίτες.

Χρονική διάρκεια: 1 Διδακτική ώρα.

2. ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟΥ - ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ/ ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Το ζητούμενο της ενότητας είναι να κατανοήσουν οι μαθητές/τριες τη λατρεία των Μινωιτών, τις θεότητες του λάτρευαν, τον τρόπο λατρείας και τα ιερά σύμβολα που είχαν. Το δεύτερο μέρος της ενότητας αναφέρεται στα είδη γραφής των Μινωιτών. Στα προς ανάλυση ζητήματα του θέματος είναι σε ποια θεά πίστευαν οι Μινωίτες, τι συμβόλιζε η θεά αυτή, πώς την απεικόνιζαν, πού τι λάτρευαν, ποιες και τι είδους ήταν οι προσφορές προς τη θεά αυτή, ποιες γιορτές και με τι περιεχόμενο έκαναν προς τιμή της, ποια ήταν τα σύμβολα της θρησκείας τους. Στα προς ανάλυση ζητήματα σχετικά με τη γραφή είναι ποια και πόσα είδη γραφής είχαν αναπτύξει οι Μινωίτες, πώς ονομάζονται αυτά, ποια έχουμε καταφέρει να διαβάσουμε, τι είναι ο Δίσκος της Φαιστού, ποιες ομοιότητες έχουν αυτά τα είδη γραφής μεταξύ τους.

3. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΘΥΜΗΤΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ:

Απαραίτητες γνώσεις είναι να ξέρουν οι μαθητές/τριες τη χρονική περίοδο που αναφερόμαστε και ότι όλα τα γεγονότα που μαθαίνουν έχουν σημείο αναφοράς την Κρήτη. Να ξέρουν να αναγνωρίζουν κτήρια και δημιουργήματα των Μινωιτών καθώς και την καθημερινή ζωή και τις ασχολίες τους, γνώσεις που διδάχθηκαν στα προηγούμενα μαθήματα.

Ως προς τις δεξιότητες να καταφέρουν την εμβάθυνση στη συγκεκριμένη ιστορική περίοδο. (Μινωικό Πολιτισμό- εποχή του Χαλκού). Να αντιληφθούν ότι υπάρχει η δυνατότητα άντλησης ιστορικών στοιχείων από διάφορες πηγές: επίσκεψη Μουσείων-βιβλιογραφία, ιστοσελίδες. Να έχουν τη δυνατότητα να αφηγούνται τα γεγονότα που διδάχθηκαν όχι αποστηθίζοντας αλλά κατανοώντας τις έννοιες και τα ιστορικά γεγονότα ώστε να μπορούν στο μέλλον να προβαίνουν σε ανάλυση -σύνθεση στοιχείων και στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης, και ερμηνείας γεγονότων.

4. ΣΚΟΠΟΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ - ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ :

Ο βασικός σκοπός του διδακτικού σεναρίου είναι να μπορέσουν οι μαθητές/τριες αρχικά να προσδιορίζουν τα κύρια στοιχεία από τη Μινωική θρησκεία και τους τρόπους λατρείας των Μινωιτών και δεύτερο να προσδιορίζουν τα είδη γραφής που ανέπτυξαν πρώτοι και χρησιμοποίησαν οι Μινωίτες. Στο διδακτικό σενάριο επιδιώκουμε και μια σειρά από επιμέρους διδακτικούς στόχους όπως:

1. Να ξέρουν ποια ήταν η θεότητα που λάτρευαν οι Μινωίτες, πώς την ονόμαζαν και τι πίστευαν ότι η θεά προκαλούσε.
2. Να γνωρίζουν με ποιο τρόπο απεικόνιζαν οι Μινωίτες τη θεά και τι έδειχνε αυτή η απεικόνιση.
3. Να ενημερωθούν για τους τόπους και τους τρόπους λατρείας της θεάς και τι της προσέφεραν για να εκδηλώσουν τη λατρεία τους.
4. Να γνωρίζουν ποια ήταν τα σύμβολα της θεάς.
5. Να γνωρίζουν για τον διπλό πέλεκυ.
6. Να έχουν την ικανότητα να εντοπίζουν τοπία, χαρακτηριστικές μορφές και σύμβολα με θρησκευτική σημασία.
7. Να μάθουν για τις τελετουργίες που έκαναν και πού ήταν αφιερωμένες αυτές οι τελετές.
8. Να γνωρίζουν για τη σημαντικότερη εορτή, τα Ταυροκαθάψια, πότε γίνονταν, ποιοι συμμετείχαν, τι είδους γιορτή ήταν.
9. Να μπορούν να συσχετίσουν τα Ταυροκαθάψια με τις ταυρομαχίες και να έχουν την ικανότητα να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές.
10. Να πληροφορηθούν ότι οι Μινωίτες ήταν οι πρώτοι Έλληνες που χρησιμοποίησαν τη γραφή.

11. Να ξέρουν ποια ήταν τα τρία είδη γραφής που ανέπτυξαν οι Μινωίτες.
12. Να ενημερωθούν για την ιερογλυφική γραφή και τα σύμβολα της.
13. Να γνωρίζουν για το Δίσκο της Φαιστού, τα σύμβολά του και το γεγονός ότι δεν έχει ακόμα διαβαστεί.
14. Να περιγράψουν το Δίσκο της Φαιστού και να διατυπώνουν υποθέσεις για το περιεχόμενό του.
15. Να ενημερωθούν για τη γραμμική Α΄ γραφή και τα σύμβολά της και τις πινακίδες που έχουν βρεθεί.
16. Να περιγράψουν πινακίδες Γραμμικής Α και να διατυπώνουν υποθέσεις για το περιεχόμενό τους.
17. Να ξέρουν για τη γραμμική Β΄ γραφή, τη σχέση της με τη γραμμική Α΄.

5. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ:

Η οργάνωση της διδασκαλίας έχει γίνει με βάση τη διερευνητική μέθοδο διδασκαλίας. Απαιτείται ηλεκτρονικός υπολογιστής και βιντεοπροβολέας (σε περίπτωση που ο εξοπλισμός αυτός δεν παρέχεται στη σχολική αίθουσα προτείνεται η δυνατότητα οι μαθητές/τριες να χρησιμοποιήσουν το εργαστήρι της πληροφορικής).

Παράλληλα θα αξιοποιηθούν παραθέματα και εικόνες που σχετίζονται με την ενότητα και θα βοηθήσουν να κατανοηθεί η ενότητα από τους μαθητές/τριες. Μέσω αυτών των εικόνων και της χρήσης των πηγών θα τεθεί το ερευνητικό ερώτημα που θα κληθούν να απαντήσουν οι μαθητές/τριες. Πολύ σημαντική είναι η ιστορική γραμμή που θα συμπληρωθεί από τους μαθητές/τριες και τελικό στόχο έχει να κατανοήσουν τότε διαδραματίστηκαν τα γεγονότα, ιστοριογραμμή που είχε χρησιμοποιηθεί και στις δύο προηγούμενες ενότητες και οι μαθητές/τριες εμπεδώνουν καλύτερα το χρονικό πλαίσιο που αναφερόμαστε και εξετάζουμε.

Στα πλαίσια της χρήσης και της αξιοποίησης των Τ.Π.Ε. ο εκπαιδευτικός έχει επιλέξει σχετικές ιστοσελίδες και συνδέσμους που σχετίζονται άμεσα με την ενότητα και θα αξιοποιηθούν για την καλύτερη κατανόηση της. Προβάλλεται υλικό από τις ιστοσελίδες αυτές και οι μαθητές/τριες παρακολουθούν συγκεκριμένα επιλεγμένα στιγμιότυπα. Υπάρχει η δυνατότητα ο ίδιος ο εκπαιδευτικός να έχει δημιουργήσει εποπτικό υλικό (αρχεία τύπου ppt) το οποίο θα προβάλλει. Οφείλει ο εκπαιδευτικός να προβεί σε σύντομες – ολιγόλεπτες – επιλογές από αυτό το ψηφιοποιημένο – οπτικοακουστικό υλικό, αλλιώς δεν θα είναι ρεαλιστική η ολοκλήρωση του μαθήματος σε μια διδακτική ώρα, όπως προβλέπεται από το πρόγραμμα σπουδών.

6. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ:

Στη διδασκαλία μας θα εφαρμόσουμε την διερευνητική μέθοδο. Θεωρούμε ότι η ηλικία των μαθητών/τριων σε συνάρτηση με το ότι διδάσκονται για πρώτη φορά το γνωστικό αντικείμενο της ιστορίας μας υπαγορεύει την επιλογή της συγκεκριμένης διδακτικής μεθόδου. Ο εκπαιδευτικός έχει επιλέξει το ερευνητικό ερώτημα και καλεί τους μαθητές να το απαντήσουν αφού πρώτα διατυπώσουν υποθέσεις, συγκεντρώσουν δεδομένα και επεξεργαστούν το υλικό.

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι κομβικός μιας και είναι αυτός που πέρα από το ερευνητικό πρόβλημα θα παρουσιάσει και θα αφηγηθεί στους μαθητές/τριες τη νέα ενότητα. Επίσης είναι αυτός που παρέχει το υλικό, τις πηγές, τις εργασίες και καλεί τις ομάδες να αφομοιώσουν τη νέα γνώση, να επεξεργαστούν τις πηγές και το υλικό και να καταλήξουν σε συμπεράσματα και να αποτιμήσουν πρόσωπα και ιστορικά γεγονότα.

Σχετικά με τις τεχνικές αξιολόγησης σε καμιά περίπτωση δεν προωθείται η στείρα απομνημόνευση. Κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας έχουμε τη δυνατότητα της διαμορφωτικής αξιολόγησης. Με τη χρήση διαφορετικής μορφής εργασιών όπως σωστού- λάθους, πολλαπλής επιλογής, συμπλήρωσης κενών, κρυπτόλεξου, αντιστοίχισης. ελέγχουμε άμεσα κατά πόσο οι μαθητές/τριες κατανόησαν τη νέα ενότητα που μόλις διδάχθηκαν και μπορούμε πλέον να προβούμε σε μια αθροιστική αξιολόγηση. Παράλληλα τους δίνουμε φύλλα εργασίας που περιέχουν εργασίες ίδιας μορφής και δυσκολίας αλλά και πιο σύνθετες εργασίες με μεγαλύτερο βαθμό δυσκολίας για να τις απαντήσουν στο σπίτι.

7. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ:

Στην αρχή της διδασκαλίας μας θα υποβάλουμε ερωτήσεις στους μαθητές/τριες που αναφέρονται στην προηγούμενη ενότητα με τίτλο: «Η καθημερινή ζωή στις πόλεις των Μινωιτών» και στη συνέχεια διαπιστώνουμε εάν τα παιδιά απάντησαν τα φύλλα εργασίας που τους είχαν δοθεί. Ενδεικτικά μερικά παιδιά θα παρουσιάσουν τις απαντήσεις τους.

Έχει ήδη αναφερθεί ότι η διδασκαλία μας θα δομηθεί στη διερευνητική μέθοδο. Ως αφόρμηση θα χρησιμοποιήσουμε εικονιστικό υλικό που απεικονίζει τη Μεγάλη Θεά – Μεγάλη Μητέρα και καλούμε τα παιδιά να μας πού τι νομίζουν ότι είναι αυτή η αναπαράσταση. Θα θέσουμε στη συνέχεια το ερευνητικό μας ερώτημα: Οι Μινωίτες πίστευαν κάπου, λάτρευαν κάποιον θεό, τι νομίζετε; Αφού

απαντήσουν τα παιδιά θα τους δείξουμε ένα αρχείο με διαφάνειες ppt. Στο υλικό του αρχείου θα υπάρχουν πληροφορίες για τη Μεγάλη Θεά και τι ιδιότητες πίστευαν οι Μινωίτες ότι έχει.

Στη συνέχεια θα συνδεθούμε με την ιστοσελίδα του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου και ψηφιακά θα ξαναγηθούμε σε εκθέματα του Μουσείου που παρουσιάζουν τη Μεγάλη θεά, παραστάσεις της, πληροφορίες για τους τόπους λατρείας και τις προσφορές που έκαναν οι Μινωίτες προς τιμή της. Έχουμε επιλέξει συγκεκριμένα εκθέματα που αναφέρονται ακριβώς σε αυτά τα σημεία της διδασκαλίας μας. Θα συνεχίσουμε με το διπλό πέλεκυ και τα διπλά κέρατα του ταύρου, θα δείξουμε πολλές εικόνες από αυτά και θα τονίσουμε ότι αποτελούσαν τα κυριότερα σύμβολα της Μινωικής λατρείας.

Στα πλαίσια της ενδιάμεσης διαμορφωτικής αξιολόγησης θα κληθούν οι μαθητές/τριες να απαντήσουν την εργασία 5 του φύλλου εργασιών που συνοδεύει το διδακτικό σενάριο. Με τον τρόπο αυτό έχουμε τη δυνατότητα να ελέγξουμε κατά πόσο έγιναν κατανοητά αυτά που τους διδάξαμε.

Συνεχίζοντας θα αναφερθούμε μέσω ενός άλλου αρχείου διαφανειών στις τελετές και τις γιορτές που διοργάνωναν οι Μινωίτες για να τιμήσουν τις θεότητες που λάτρευαν. Θα γίνει εκτενής αναφορά στη σημαντικότερη γιορτή: τα Ταυροκαθάψια. Θα πληροφορηθούν οι μαθητές πότε γίνονταν, ποιοι συμμετείχαν σε αυτά, πού διεξάγονταν και πόσο επικίνδυνα ήταν. Υπάρχει η εναλλακτική μορφή στο διδακτικό μας σενάριο να μην προβούμε σε ενδιάμεση αξιολόγηση μετά την αναφορά μας στη Μεγάλη Θεά αλλά μετά την αναφορά μας στη γιορτή των Ταυροκαθαψιών και να κληθούν οι μαθητές/τριες να απαντήσουν την εργασία 7 του φυλλαδίου.

Θα περάσουμε στο δεύτερο μέρος της ενότητας, σε αυτό που αναφέρεται στη γραφή των Μινωιτών. Θα συνδεθούμε με την ιστοσελίδα του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού στην οποία υπάρχει πλούσιο υλικό σχετικά με τα είδη γραφής των Μινωιτών. Βασικό ζητούμενο είναι να μάθουν τα παιδιά ότι πρώτοι οι Μινωίτες από τους Έλληνες έγραψαν. Θα προβληθούν εικόνες με πινακίδες και αγγεία, δείγματα ιερογλυφικής και γραμμικής Α' γραφής. Ιδιαίτερη αναφορά θα γίνει στο Δίσκο της Φαιστού, στο σχήμα του, στα σύμβολά του, στο τι παριστάνουν. Θα ολοκληρώσουμε τα είδη Μινωικής γραφής με την αναφορά μας στη γραμμική Β' γραφή. Βασικό ζητούμενο να κατανοήσουν οι μαθητές/τριες ότι είναι το μοναδικό είδος Μινωικής γραφής που καταφέραμε να διαβάσουμε.

Στην αθροιστική αξιολόγηση λίγο πριν την ολοκλήρωση της διδασκαλίας ζητούμε από τους μαθητές να απαντήσουν τις εργασίες 1, 2, 3, 4, 8. Είναι κατανοητό ότι δεν απαιτείται να απαντηθούν όλες οι εργασίες, ο εκπαιδευτικός που γνωρίζει το υλικό της τάξης του επιλέγει, αλλά εμείς τις παραθέτουμε για να υπάρχει μεγάλη δυνατότητα επιλογής. Πρόκειται για απλές εργασίες, διαφορετικής μορφής (σωστού – λάθους, συμπλήρωσης προτάσεων, ανάπτυξης, πολλαπλής επιλογής). Με τον τρόπο αυτό διαπιστώνουμε το βαθμό κατανόησης της ενότητας που διδάχθηκαν. Μοιράζουμε φυλλάδιο εργασίας για το σπίτι με εργασίες διαβαθμισμένης δυσκολίας και οι οποίες δεν πρέπει να είναι πολλές και να αντιστοιχούν στην ηλικία και τις γνώσεις των μαθητών/τριων.

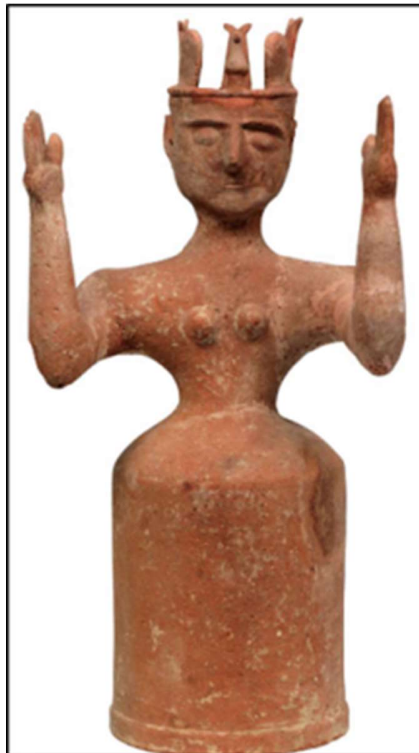
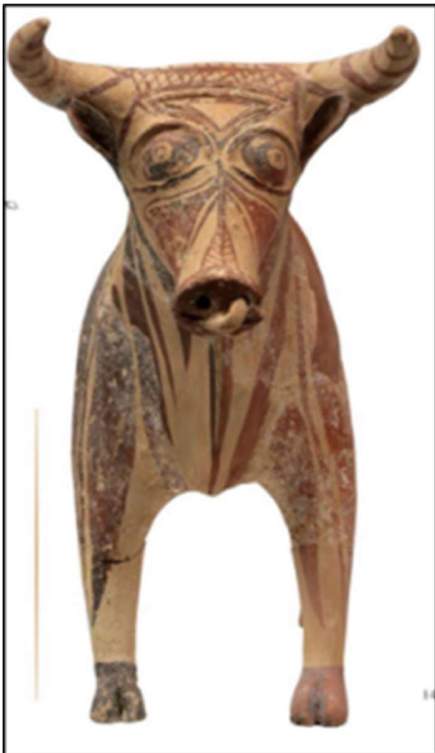
Η διδασκαλία της ενότητας ολοκληρώνεται με μια επαναληπτική επισήμανση των κύριων σημείων της ενότητας από τον εκπαιδευτικό.

(Επειδή έχω χρησιμοποιήσει τρία αρχεία μορφής ppt που δεν υπάρχει δυνατότητα να ανέλθουν στην πλατφόρμα παραθέτω ενδεικτικά υλικό από τα αρχεία αυτά).

Η θεά των Φιδιών», βρέθηκε στο ανάκτορο της Κνωσού και χρονολογείται το 1600 π. Χ.

Αριστερά πήλινο ειδώλιο ταύρου από τη Φαιστό (1200 π.Χ.) και δεξιά είδωλο θεάς με υψωμένα χέρια που βρέθηκε στο Γάζι. (1200 π.Χ.)

Στη φωτογραφία κεφαλή ταύρου που βρέθηκε στο ανάκτορο της Κνωσού και χρονολογείται το 1600 π.Χ.

Στη φωτογραφία χρυσοί διπλοί πελέκεις, χρονολογούνται 1700-1600 π. Χ. και βρέθηκαν στο σπήλαιο Αρκαλοχωρίου.

Η περίφημη τοιχογραφία με τα ταυροκαθάψια ανακαλύφθηκε στην ανατολική πλευρά του ανακτόρου της Κνωσού. Απεικονίζονται ένας άνδρας να κάνει ακροβατικά στην πλάτη του ταύρου και δύο γυναίκες, μια πίσω του και μια που στηρίζεται στα κέρατα του ταύρου.

Πήλινο ομοίωμα ταυροκαθαψίων. Απεικονίζονται τρεις άντρες να κρατούν τα κέρατα και το κεφάλι του ταύρου, περίπου 2000-1900 π. Χ.

Στα ταυροκαθάψια σκοπός δεν ήταν η θανάτωση του ταύρου αλλά τα εντυπωσιακά άλματα.

Στη φωτογραφία σφραγίδα ιερογλυφικής γραφής που βρέθηκε στα Μάλια, χρονολογείται το 1800

π. Χ.

Ο Δίσκος της Φαιστού.

Στη φωτογραφία χρυσό δακτυλίδι με επιγραφή γραμμικής Α΄ γραφής που χρονολογείται το 1600- 1500 π.Χ.

Η πινακίδα βρέθηκε στην Κνωσό και χρονολογείται περίπου το 1400 π. Χ.

8. ΠΙΘΑΝΕΣ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ - ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ:

Το διδακτικό σενάριο στα πλαίσια προσαρμογής του μπορεί να καλύψει την εξ αποστάσεως εκπαίδευση με την χρήση αρχείων μορφής διαφανειών ppt. Η χρήση υλικού τέτοιας μορφής μας δίνει τη δυνατότητα να εμπλουτίσουμε και να ενισχύσουμε το υλικό που θα χρησιμοποιήσουμε στη διάρκεια του μαθήματος και να μειώσουμε τις δυσκολίες που παρουσιάζει η εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Στις πιθανές επεκτάσεις μας δίνεται η δυνατότητα να αναλύσουμε διεξοδικότερα βασικούς διδακτικούς στόχους της ενότητας όπως: τα είδη της γραφής που ανέπτυξαν οι Μινωίτες, ο Δίσκος της Φαιστού, η λατρεία των Μινωιτών, τα ιερά σύμβολα της λατρείας τους. Στις πιθανές επεκτάσεις του σεναρίου είναι η διεξοδικότερη ανάλυση σημαντικών εννοιών όπως: ταυροκαθάψια, Ιερογλυφική γραφή, διπλός πέλεκυς. Ο εκπαιδευτικός στην περίπτωση αυτή δύναται να προβάλει εικονιστικό υλικό που έχει επιλέξει εκείνος είτε να επισκεφτούν ιστοσελίδες με θέμα τη λατρεία και τη γραφή στη Μινωική εποχή εμβαθύνοντας σε αυτόν τον τομέα.

9. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ :

1. Νώτα Δημοπούλου- Ρεθεμιωτάκη: «Το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηράκλειο», εκδόσεις Eurobank, Αθήνα, 2006.
2. Κρασανάκης Α. «Ιστορία της ενδυμασίας και η ενδυμασία των Μινωιτών», εκδόσεις Αθηνά, Αθήνα, 2016.
3. Συλλογικό έργο: «Ιστορία του Ελληνικού Έθνους», τόμος Α', «Η Ακμή του Μινωικού Πολιτισμού», εκδόσεις Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα, 1970.
4. Αλεξίου Σ. «Μινωικός Πολιτισμός», εκδόσεις Υιοί Αλεξίου, Αθήνα, 1980.
6. Βασιλάκης Α. «Η Μινωική Κρήτη Από το Μύθο στην Ιστορία», εκδόσεις Αδάμ –Πέργαμος, Αθήνα, 2000
7. Lefevre F. «Ιστορία του Αρχαίου Ελληνικού Κόσμου», εκδόσεις Καρδαμίτσα, Αθήνα, 2016.

7. Χρυσουλάκη Σ. «Μινωικός Πολιτισμός», Εκπαιδευτικός Φάκελος - Φάκελος κορμού του προγράμματος ΜΕΛΙΝΑ 'Ο κόσμος της αρχαιότητας' (ΥΠΠΟ - ΥΠΕΠΘ), Αθήνα, 1998.
 8. Τζαχίλη Ι. «Υφαντική και υφάντρες στο προϊστορικό Αιγαίο. 2000-1000 π. Χ.», Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 1997.
 9. Godar O., «Ο δίσκος της Φαιστού. Το αίνιγμα μιας γραφής του Αιγαίου», Αθήνα 1995.
 10. Μανδαλάκη Σ. – Ρεθεμιωτάκης Γ. «Μινωικός κόσμος Ταξίδι στις απαρχές της Ευρώπης» εκδόσεις Υπουργείου Πολιτισμού – Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου.
 11. Σακελλαράκης Γ. - Σακελλαράκη Ε. «Αρχάνες Μια νέα ματιά στη Μινωική Κρήτη», εκδόσεις Άμμος, Αθήνα 1987
- (Παρατίθενται ενδεικτικά βιβλία παιδικής λογοτεχνίας που αναφέρονται στο Μινωικό Πολιτισμό)
12. Γιαλλουράκη Σ.: «Η Μινωική Κρήτη μας», εκδόσεις: Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2004.
 13. Σέρβη Κ. «Γλαύκος, ο μικρός Μινωίτης», εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, 2019.
 14. Ψαραύτη Λ. «Τάλως ο χάλκινος γίγαντας της Κρήτης», εκδόσεις: Πατάκης, Αθήνα, 2006.
 15. Βαρελά Α. «Κρήτη. Ήρωες, τόποι, πολιτισμοί», εκδόσεις: Πατάκη, Αθήνα, 2018.
 16. Μπάρδη Η. «Ζωγραφίζοντας - εξερευνώ τη Μινωική Κρήτη», εκδόσεις: Καλειδοσκόπιο, Αθήνα, 2015.
 17. Μακρή Α. «Το θαύμα της Κρήτης και ο Μίνωας», εκδόσεις: Άγκυρα, Αθήνα, 2014.
 18. Παπαδάκη Χ. «Ένα χρυσό δαχτυλίδι για την Πασιφάη», εκδόσεις: Θυμάρι, Αθήνα, 2005
 19. Κατσούλη- Συμεώνογλου Α. «Μίνωας – ο Βασιλιάς της Κρήτης», εκδόσεις: Ψυχογιός, Αθήνα, 2004.
 20. Τσουκαλά Δ.: «Το ταξίδι στην Κρήτη», εκδόσεις: Κέδρος, Αθήνα, 1995.
 21. Δεληγιάννης Ν. «Δαίδαλος και Ίκαρος, εκδόσεις: Χατζηλάκος, Αθήνα, 2016.

ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ:

22. <http://www.fhw.gr/chronos/02/crete/gr/index.html> Ιστότοπος του Ιδρύματος Μείζονος Πολιτισμού που παρέχει πλούσιο υλικό για τον Μινωικό πολιτισμό.

23. <https://www.explorecrete.com/greek/phaistos-GR.html> Ιστότοπος με περιήγηση στο αρχαιολογικό χώρο της Φαιστού.

24. https://www.themata-archaiologias.gr/minivikos_politismos Ιστότοπος του περιοδικού «Θέματα Αρχαιολογίας» με αφιέρωμα στον Μινωικό Πολιτισμό.

25. <https://cycladic.gr/page/minoikos-mikinaikos-politismos> Ιστοσελίδα του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης με αφιέρωμα στον Μινωικό Πολιτισμό.

26. <https://heraklionmuseum.gr/> η Ιστοσελίδα του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου.

27. http://odysseus.culture.gr/h/1/gh152.jsp?obj_id=3327 Διαδικτυακός Ιστότοπος του Υπουργείου Πολιτισμού με αφιέρωμα στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου

28. <https://greektoys.org/2017/07/03/arxaia-raixnidia-rou-exoun-ftasei-mexri-simera/> Ιστοσελίδα του Μουσείου Παιχνιδιών με αναφορά στα παιχνίδια της Μινωικής περιόδου.

29. <http://followodysseus.culture.gr/> ιστοσελίδα εκπαιδευτικού υλικού με τίτλο «Ακολούθησε τον Οδυσσέα». Στην ιστοσελίδα υπάρχει το εκπαιδευτικό πρόγραμμα: «Η μουσική και ο χορός στην αρχαία Ελλάδα» παρατίθεται υλικό για τις εορτές και την αγάπη στο χορό των Μινωιτών.

30. <http://followodysseus.culture.gr/> ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων με τίτλο «Ακολούθησε τον Οδυσσέα». Στην ιστοσελίδα υπάρχει το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Ο Μινωικός Πολιτισμός», με πολλές θεματικές ενότητες και πλούσιο οπτικό υλικό και διαδραστικές ασκήσεις.

31. <http://followodysseus.culture.gr/> ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων με τίτλο «Ακολούθησε τον Οδυσσέα». Στην ιστοσελίδα υπάρχει το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Αρχαίων και Βυζαντινών γεύσεις». Στο πρόγραμμα υπάρχουν εκτενείς αναφορές στη διατροφή και στην κουζίνα των Μινωιτών.

32. <https://edutv.minedu.gov.gr/index.php/istoria-2/minoiki-kriti> Ταινία από την εκπαιδευτική τηλεόραση. Η ταινία παρουσιάζει ευρήματα της ιδιωτικής και δημόσιας ζωής στη Μινωική Κρήτη, που αποκαλύπτουν έναν ανεπτυγμένο πολιτισμό. Θαυμασμό προκαλούν τα κομψά αντικείμενα και οι περίφημες τοιχογραφίες

33. <http://www.fhw.gr/chronos/02/crete/gr/index.html> Ιστότοπος του Ιδρύματος Μείζονος Πολιτισμού που παρέχει πλούσιο υλικό για τον Μινωικό πολιτισμό.

34. <https://www.explorecrete.com/greek/phaistos-GR.html> ιστοτόπος με περιήγηση στο αρχαιολογικό χώρο της Φαιστού.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

